

trængende, og paa hvilke jeg derfor sætter overordentlig megen Pris. — Jeg skal endelig nævne det lille Beløb, der er forlangt til Anlæg af Kystbatterier. Det er kun 79,000 Kr. som første Bidrag og tænkes anvendt til nogle Anlæg ved Grønsund og Masnedø. Det tilsigtes hermed under alle Forhold at sikre Forbindelsen mellem Sjælland og Lolland-Falster, saa at man kunde være sikker paa i Tilfælde af en pludselig Krigserklæring at faa det lolland-falsterske Mandskab overført til Sjælland. Bevillingen er imidlertid ikke tiltraadt af Folketingets Finansudvalg. Den var, som sagt, betegnet som et første Bidrag, og jeg vilde meget ønske, at man var i Stand til at begynde paa disse Havnebefæstninger. Deres Vigtighed er bleven fremhævet af Kommissioner meget langt tilbage i Tiden. Jeg kan saaledes nævne, at Regeringen i 1858 i Motiverne til det da forelagte Lovforslag om forskellige Befæstningsanlæg i Monarkiet fremhævede Anlægget af disse Kystbatterier som Anlæg, der ikke taalte Udsættelse, og jeg skal tilføje, at denne Befæstning af Havnestæder er altid skønnet lige nødvendig, hvad enten Kjøbenhavn er befæstet eller ikke. Formaalet dermed er ikke at skabe en Fæstning paa Sjælland, men kun at lette Marinen dens Optræden i Store Bælt. Som Forholdene nu ere, har Marinen kun det ene Støttepunkt, Kjøbenhavn, men det maa vistnok siges at være meget problematisk, hvorledes det vil gaa med Marinens Optræden i Store Bælt, hvis der virkelig opstod Fjendtligheder, og Marinen da stod uden Støttepunkter i Bæltet. Dersom den da blev fordreven fra Bæltet, vilde det være meget misligt, eftersom Marinen der har mange Opgaver, særlig i Retning af at vedligeholde Forbindelsen mellem Landsdelene. Og hvis Opgaven blot er at værne om vor Neutralitet, vil der stilles en stor Række Krav til den, netop i Store Bælt. Er der Krig, er det jo ogsaa en Opgave for Marinen at hjælpe Hæren til at modsætte sig en Landgang paa Sjællands Kyst. Det vil derfor være meget ønskeligt at faa disse Støttepunkter, men Forslag derom ligge jo ikke for i Øjeblikket, og jeg skal derfor ikke komme nærmere ind derpaa.

Om der nu imidlertid end er Mangler ved det bestaaende — jeg har fremhævet flere Mangler, der let og hurtigt kunne afhjælpes, og hvortil der ikke kræves store Summer, og jeg har ogsaa fremhævet, at en Forøgelse af vort Skyts og af vor Ammunitionsforsyning vil være meget ønskelig — om der end saaledes er Mangler ved

det bestaaende, vil jeg dog fraraade at se for mørkt paa Tingene og tro, at det hele skulde være mindre brugeligt. Saa meget kan jeg i alt Fald med Sikkerhed sige, at skulde der komme noget paa, vil Hæren vide at gøre sin Pligt og se at faa det bedste ud af det bestaaende. Derfor borger hele vor Krigshistorie og særlig Hærens mønsterværdige Forhold i 1864. Ogsaa kan jeg sige, at vore Befalingsmænd allerede nu i Fredens Dage søge at faa det bedste ud af det bestaaende, og at de Mangler, der forefindes, ikke svække deres Iver og Nidkærhed, men naturligvis er det nedslaaende for Befalingsmændene at se, at Mangler, som ere indlysende for enhver, ikke afhjælpes, og at Foranstaltninger, som man maatte ønske at se hurtig gennemførte, ikke blive gennemførte. Man kan vel ogsaa sige, at Befalingsmændene paa Grund af deres hele anerkendelsesværdige Stræben fortjene bedre Vilkaar at arbejde under i Henseende til disse Midler, ligesom ogsaa Hæren i det hele fortjente at blive støttet med større Varme. Ogsaa kan det vel i Almindelighed siges, at en Stat har Forpligtelse til at bringe sit Forsvar saaledes i Orden, at Nationen med Fortrøstning kan modtage en Kamp. Naar Forberedelserne ere gode, kan en Kamp modtages, om det saa skal være, mod en Overmagt; man bevarer alligevel Tilliden og Haabet om et godt Resultat. Men ere Forberedelserne slette og mangelfulde, saa tabes Tilliden, Haabet svækkes, og den gode Aand, som skulde støtte Forsvaret, gaar tabt. Jeg kan derfor ikke andet end højlig ønske, at der meget snart maa ske en Forandring paa dette Punkt, og at vi maa komme til et bedre og lykkeligere Resultat for Hæren og, jeg kan sige, for Landet. Men, som sagt, jeg gentager de Ord, hvormed jeg begyndte, at jeg i Betragtning af de politiske Forhold finder det rettest i Aar at modtage Budgettet, som det foreligger.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Sthyr): Jeg skal kun gøre nogle faa Bemærkninger om Budgettet for Kirke- og Undervisningsministeriet. Jeg maa da begynde med at udtale, at det i det hele er blevet behandlet med meget stor Velvilje og Imødekommenhed fra det andet Tings Side. Der er ganske vist en enkelt Bevilling, som jeg i højeste Grad havde ønsket at faa gennemført, og der er til en anden Bevilling vedføjet en Anmærkning, som jeg ogsaa meget gerne vilde have været fri for; men naar jeg ser bort fra